

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра українознавства та соціальних наук

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ СРС З ДИСЦИПЛІНИ
«ПОЛІТОЛОГІЯ» З ЕЛЕМЕНТАМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ РОБОТИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 3-4 КУРСІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ВСІХ НАПРЯМКІВ ПІДГОТОВКИ**

«Узгоджено»

Завідувач навчально-консультаційного
центру _____ Волошина О.В.

«Затверджено»

на засіданні кафедри українознавства
та соціальних наук

Протокол № 10 від 8.06.2016 р.

Зав. кафедри _____ Бубнов І.В.

2015 – 2016 навчальний рік

Методичні вказівки щодо організації СРС з дисципліни «Політологія» з елементами дистанційної форми роботи для студентів 3-4 курсів заочної форми навчання всіх напрямків підготовки.

Напрямок: «Гідрометеорологія», «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», «Водні біоресурси та аквакультура», «Комп'ютерні науки», «Менеджмент».

Кафедра українознавства та соціальних наук Одеського державного екологічного університету. ОДЕКУ, Одеса, 2016.

Укладач: Бубнов І.В. к.іст.н., доцент.

З М І С Т

Вступ.....	4
1. Загальна частина.....	4
1.1 Мета і завдання курсу	4
1.2 Перелік тем лекційних та практичних модулів дисципліни «Політологія» .	6
1.2.1 Змістовні лекційні модулі.....	6
1.2.2. Змістовні практичні модулі.....	7
1.3 Список рекомендованої літератури та навчально-методичного забезпечення.....	7
1.3.1 Основна література.....	7
1.3.2 Додаткова література.....	8
1.3.3 Інформаційні ресурси.....	8
1.4 Організація самостійної роботи студентів.....	8
1.5. Організація поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Політологія».....	24
2. Повчання щодо виконання міжсесійної контрольної роботи.....	29
2.1 Варіанти теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи	...31
2.2 Варіанти тестових завдань практичної частини міжсесійної контрольної роботи	46

Вступ

Мета методичних вказівок – допомогти студентам заочного факультету (всіх напрямків підготовки) у самостійному вивченні та засвоєнні матеріалу навчальної дисципліни «Політологія» та надання завдань і рекомендацій щодо написання міжсесійної контрольної роботи в форматі її дистанційного виконання.

Вивчення «Політології» базується на засадах знань, отриманих студентами в процесі засвоєння матеріалу інших дисциплін соціально-гуманітарного циклу – «Історії України», «Соціології», «Філософія», «Основи економічних теорій».

Знання з «Політології» в подальшому можуть використовуватись при вивченні дисциплін «Правознавство», а також для систематизації попередніх знань з інших гуманітарних наук.

1. Загальна частина

1.1. Мета і завдання курсу

Мета вивчення дисципліни – забезпечення студентів теоретико-політичними знаннями, що відповідають вимогам сучасного моменту, максимальне ознайомлення їх із світовим досвідом розв'язання актуальних проблем поточного суспільно-політичного життя в Україні.

Предмет і зміст дисципліни: генезис політичних ідей, закономірності виникнення, функціонування й розвитку політичних систем, політичних явищ і процесів, формування і розвиток політичної свідомості та культури, функціонування політичних інститутів.

Практична значимість і завдання дисципліни «Політологія» – сформувані у студентів систему логічно завершених базових знань про політику через вивчення таких проблем як:

- історія виникнення і розвитку політичної думки;
- політична влада і політичний устрій;
- діяльність політичних партій, суспільно-політичних рухів та організацій, засобів масової інформації;
- устрій та функціонування політичних систем;
- якісні параметри політичних процесів тощо.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні надбати:

Знання:

- про об'єкт і методи політичної науки, її понятійно-категоріальний апарат;
- змісту основних світових політологічних шкіл, концепцій і напрямків, а також характерних рис сучасних вчень про політику;

- сутності політичного життя, політичних відносин і процесів, конституційних прав людини і громадянина,
- місця і значення політичної системи і режимів у житті держави і громадянського суспільства.

Уміння:

- виділяти теоретичні, духовні та прикладні аспекти політичного знання;
- розуміти основні механізми підготовки та прийняття рішень у різних сферах суспільно-політичного життя та особистої ролі у цих процесах;
- усвідомити сенс і основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце і роль України в сучасному світі.

Компетенції:

- опанувати навички політичної культури, вміння застосовувати політичні знання у професійній і громадській діяльності.

Головним критерієм науковості та обґрунтованості визначених у навчальній дисципліні теоретичних знань є їхня відповідність потребам сучасного суспільно-політичного життя та об'єктивній дійсності.

Дисципліна забезпечена навчальною програмою, підручниками, навчальними посібниками і методичними вказівками.

1.2 Перелік тем лекційних та практичних модулів дисципліни «Політологія»

1.2.1 Змістовні лекційні модулі

Змістовні модулі	Розділи програми (назва)	Теми
ЗМ-Л1	Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику	1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.
		2. Виникнення та еволюція світової політичної думки
		3. Базові характеристики української політичної думки
		4. Політика як соціальне явище
		5. Влада в суспільстві.
		6. Політична система суспільства.
ЗМ-Л2	Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика	1. Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава
		2. Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства
		3. Політична еліта і політичне лідерство.
		4. Політична свідомість і політична культура
		5. Світові політико-ідеологічні доктрини
		6. Політика і засоби масової інформації.
		7. Міжнародна політика і система міжнародних відносин

1.2.2. Змістовні практичні модулі

Змістовні модулі	Форма занять (назва)	Теми занять
ЗМ-П1	Семінарське заняття № 1	Політологія як наука і навчальна дисципліна.
	Семінарське заняття № 2	Виникнення та еволюція світової політичної думки
	Семінарське заняття № 3	Політика як соціальне явище.
	Семінарське заняття № 4	Політична система суспільства. Влада в суспільстві
ЗМ-П2	Семінарське заняття № 5	Держава в політичній системі суспільства. Громадянське суспільство
	Семінарське заняття № 6	Політичні партії та суспільно політичні об'єднання в політичній системі суспільства
	Семінарське заняття № 7	Політична свідомість і політична культура Політика і засоби масової інформації

1.3 Список рекомендованої літератури та навчально-методичного забезпечення

1.3.1 Основна література

1. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.
4. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ:«Економіка», 2006.–106 с.
5. Методичні вказівки щодо організації СРС, написання контрольної роботи та підготовки до семінарських занять з дисципліни «Політологія» для студентів III IV курсів заочної форми навчання всіх напрямків підготовки. Укладач. Бубнов І.В. – Одеса, ОДЕКУ, 2012 – 92 с.

1.3.2 Додаткова література

1. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., МАУП, 2000. – 383 с.
2. Гаджиев К.С. Политическая наука. Учебник для высших учебных заведений. - М.: Логос, 2001. - 488 с.
3. История политических и правовых учений: Учебник / Под ред. В. С. Нерсесянца. М.: ИНФРА-М-КОДЕКС, 1995. 736 с.
4. Основы политической науки. В 2-х частях. Учебное пособие. /Под ред. В.П. Пугачева:, М.: изд-во МГУ. Ч.І – 1995. – 223 с.
5. Погорілий Д.Є Політологія: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури. Фірма «Інкос», 2008. – 432 с.
6. Політологія: Підручник / За заг. ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського. - К.: Вища школа, 1998. – 415 с.
7. Політологія: Курс лекцій / І.С.Дмитрів (керівник), О.М.Рудакевич, В.А.Кулик та ін. - Тернопіль: Астон, 1998. – 158 с.
8. Політологічний енциклопедичний словник. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Генеза, 1997. - 400с.

1.3.3 Інформаційні ресурси

www.library-odeku.l6mb.com

www.ukrsoc.blogspot.com

Зазначена навчальна і методична література з дисципліни «Політологія» є в наявності у бібліотеці університету та в електронному вигляді на кафедрі українознавства та соціальних наук.

1.4 Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів полягає у вивченні зазначених у робочій навчальній програмі дисципліни «Політологія» тем.

До кожної навчальної теми надається перелік основних теоретичних питань, понять та термінів, засвоєння яких має гарантувати успішне засвоєння відповідного навчального матеріалу, а питання для самоперевірки дають орієнтовне уявлення щодо змісту теоретичних питань, які будуть представлені на письмовому іспиті.

Представлені до кожної теми списки рекомендованої літератури можуть бути використані студентами задля виконання теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи.

ЗМ-Л1 Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику

При вивченні теми №1 «Політологія як наука і навчальна дисципліна» необхідно розглянути наступні питання: Предмет та структура політології. Задачі, цілі та функції політології. Методи політичної науки. Місце політології у системі суспільствознавства.

Мета теми: визначення предмету політології; знайомство з її історією, парадигмами, методами і категоріями, виявлення місця політології в системі гуманітарних наук, вивчення основних функцій науки про політику.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політологія, категорії політології, функції політології, порівняльна політологія, політична антропологія, політична демографія, політична філософія, політична соціологія, політична історія, політична психологія, прикладна політологія, парадигми і школи політології, методи політології, предмет політології, основні проблеми дослідження і вивчення політичної науки

Питання для самоконтролю:

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Система методів політологічного пізнання.
3. Структура і функції політології.
4. Зростання ролі і значення політології у сучасному житті.
5. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.

Література до теми:

1. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К., 1999. – С.4-8.
2. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.17-29.
3. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.11-26.
4. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка. - К., 2001.–С.4-23.
5. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: “Астон”, 1998. – С.5-10.
6. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський– К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.9-15.
7. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ,1999. – С.4-6.
8. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.8-32.

9. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 6-12. 106

При вивченні теми № 2 «**Виникнення та еволюція світової політичної думки**» необхідно розглянути наступні питання: Міфологічна та філософсько-етична концепції політики у Стародавньому світі: політичні ідеї у країнах стародавнього Сходу (Єгипет, Індія, Вавилон, Китай) та у Античному світі (Стародавня Греція, стародавній Рим). Релігійна концепція політики у період Середньовіччя: політичні ідеї у Європі (А.Августин, Ф. Аквінський) та у державах Сходу (Інб-Хальдун, Інб-Сіна). Новий час: істотна новина в розвитку політичної теорії. Політична думка доби Відродження. Суспільно-політична думка епохи Просвітництва. Політично-правові вчення в Німеччині у 18-19 ст. Основні напрямки розвитку сучасної західної політології.

Мета теми: усвідомлення генезису політичних ідей, основних етапів їхнього розвитку; розгляд політичної думки класичної давнини і середньовіччя, політичних теорій Нового часу; становлення та утвердження політології як науки; інституювання й теоретичні передумови формування сучасної політичної науки; знання основних національних шкіл і проблемних підходів сучасної західної політології.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: античний поліс, тиранія, аристократія, олігархія, охлократія, політія, демократія, природне право, раціоналізм, теорія «суспільного договору», теорія поділу влади, утопічний соціалізм, невідчужувані права особи, конституціоналізм, біхевіоризм, верифікація, детермінізм, поведінкова політологія, психоаналіз, телеологічний підхід, політичний плюралізм, громадська думка, прагматизм, позитивізм.

Питання для самоконтролю:

1. Політична думка часів Античності..
2. Середньовічні релігійно-політичні концепції..
3. Загальна характеристика політичних думки доби Відродження.
4. Політико-правові вчення в Німеччині XVIII-XIX ст.ст.
5. Основні віхи політичної думки першої половини XX ст.
6. Основні національні школи і проблемні підходи сучасної західної політології.

Література до теми:

1. Політологія (матеріали до семінарських занять) Упорядник - Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. - С.16-33.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К., 1999. – С.14-36.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін..– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.30-54.

4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.38-101.
5. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.24-33.
6. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К., 2001. – С.36-55.
7. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.33-92.
8. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 16-44.

При вивченні теми №3 «**Базові характеристики української політичної думки**» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Пам'ятки політичної думки Київської держави. Політична думка перехідного періоду (XIV - перша половина XVI ст. ст.). Українська політична думка в період від Люблінської унії до козацько-гетьманської держави. Політична думка України у козацько-гетьманську добу. Українська політична думка XIX ст. Українська політична думка першої половини XX ст.

Мета теми: усвідомлення основних концепцій суспільно-політичної думки княжих часів; характеристика особливостей політичної думки перехідного періоду; аналіз характерних рис української політичної думки від Люблінської унії до козацько-гетьманської держави; розкриття поглядів українських мислителів козацько-гетьманської доби на державно-правовий розвиток України; виділення характерних рис української політичної думки XIX ст.; порівняльних аналіз поглядів представників різних ідеологічних течій в українській політичній думці I пол. XX ст.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: концепція «богоугодного володаря», концепція «князівського одновладдя», Кирило-Мефодіївське товариство, автономія, народницько-демократичний рух, панславізм, федералізм, соціальне месіанство, егалітаризм, націоналізм, "інтегральний" націоналізм, полемічна література, державницький націоналізм, національна ідея, анархосоціалізм, «народництво».

Питання для самоконтролю:

1. Ранні пам'ятки політичної думки Київської держави (XI-XVст.).
2. Політична думка України у козацько-гетьманську добу.
3. Українська політична думка XIX ст.
4. Політичні ідеї представників Кирило-Мефодіївського братства.
5. Націонал-комуністична течія української політичної думки.
6. Політичні ідеї української міжвоєнної еміграції (Д.Донцов, В.Липинський).

7. Суспільно-політична думка повоєнної української еміграції (В.Винниченко, І.Лисак-Рудницький).
8. Зародження та утвердження сучасної політичної думки і політичної науки в Україні.

Література до теми:

1. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К., 1999. – С.37-43.
2. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.55-81.
3. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.141-157.
4. Потульницький В.А. Теорія української політології. Курс лекцій. – К.: «Либідь», 1993.
5. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.93-148.
6. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 45-65.

При вивченні теми № 4 «**Політика як соціальне явище**» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Місце і роль політики у житті суспільства. Взаємодія політики з іншими сферами суспільного життя. Політичні відносини: суттєвість та форми. Суттєвість політичного життя та причини його виникнення. Зміст та тенденції розвитку політичного життя. Особливості політичного життя у сучасній Україні.

Мета теми: усвідомлення сутності політики, її структури і функцій; характеристика основних концепцій політики; визначення основних елементів політики та їх функцій; розкриття змісту основних теорій щодо меж просування політики в життя суспільства; ознайомлення з структурно-функціональними вимірами політичного життя; з'ясування ролі політики у сучасному розвитку українського суспільства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політика, витоки політики, рівні функціонування політики, структура політики, функції політики, види політики, теологічне пояснення політики, біологічна теорія політики, інституціональне визначення політики, натуралістичне пояснення політики; психологічна теорія політики, соціально-економічна теорія політики, правові політичні теорії.

Питання для самоконтролю:

1. Основні сучасні концепції політики.
2. Співвідношення цілей та засобів у політиці
3. Політика і право, їх взаємозв'язок.
4. Основні теорії щодо меж втручання політики в суспільне життя

Література до теми:

1. Політологія (матеріали до семінарських занять) Упорядник - Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.7-15.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К.,1999. – С.9-13.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.12-16.
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.26-38.
5. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. – С.25-49.
6. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка. - К., 2001. – С.24-35.
7. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський– К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.7-9.
8. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ,1999. – С.7-9.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.149-170.
10. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 66-80.

При вивченні теми № 5 «**Влада в суспільстві**» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Основні концепції політичної влади. Структура та агенти влади. Форми та механізм політичної влади. Проблема легітимності влади в суспільстві. Класифікація влади.

Мета теми: аналіз змісту, структури і мотиваційних основ політичної влади, механізму її здійснення; характеристика співвідношення ефективності і легітимності політичної влади, виділення основних видів влади, характеристика ознак влади та її головних функцій, аналіз основних наукових підходів до трактування політичної влади, розуміння відмінностей між політичною та державною владою.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: кратологія, влада, система влади, політична влада,

верховенство влади, всезагальність влади, легальність влади, легітимність влади, рівні легітимності (ідеологічний, структурний, персональний), ресурси влади, панування, типи легітимного панування (традиційне, харизматичне, легальне), авторитет влади, структура влади, функції політичної влади, політичне панування, моноцентричність влади.

Питання для самоконтролю:

1. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Форма та механізми політичної влади.
4. Проблеми легітимності політичної влади.
5. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.

Література до теми:

1. Політологія (матеріали до семінарських занять) Упорядник - Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. - С.53-68.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. -К., 1999. – С.76-81.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.82-100.
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.208-219.
5. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.114-127.
6. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К.,2001.–С.238-253.
7. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.10-19.
8. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський– К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.148-159.
9. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ,1999. – С.15-17.
- 10.Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.172-197.
- 11.Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 81-96.

При вивченні теми № 6 «**Політична система суспільства**» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Поняття політичної системи та механізм її функціонування. Структура та функції політичної системи. Політичні інститути та їх роль у політичному житті суспільства. Типи політичних систем. Політична система сучасної України.

Мета теми: визначення структури і функцій політичної системи; опис механізму функціонування політичної системи; формулювання критеріїв типологізації політичних систем, співвіднесення понять «політична стабільність» і «політичний ризик» із моделлю політичної системи, усвідомлення основних напрямів реформування політичної системи України

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична система, ознаки політичної системи, структура політичної системи, функції політичної системи, артикуляція й агрегування інтересів, політичні відносини, політична соціалізація і рекрутування, процес прийняття рішень, типи політичних систем, політичні принципи та норми, політична стабільність, політичний ризик, Т.Парсонс, Д.Істон, Г.Алмонд.

Питання для самоконтролю:

1. Теоретичні моделі політичних систем.
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Функції і типологія політичних систем.
4. Витоки і передумови тоталітаризму.
5. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.
6. Сутність та ознаки авторитаризму.
7. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
8. Виникнення та етапи розвитку демократії.
9. Основні сучасні концепції демократії.

Література до теми:

1. Політологія (матеріали до семінарських занять) Упорядник - Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.100-120.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К., 1999.– С.51-54.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін..– К.: Концерн «Видавничій Дім «Ін Юре», 2005. – С.101-142..
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.220-240.
5. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.102-113.
6. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К.,2001.–С.226-237.
7. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.31-39.
8. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ,1999. – С.18-19.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.220-238.
10. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. – С. 97-106.

ЗМ-Л2 Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика.

При вивченні теми № 7 «**Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава**» слід розглянути питання: Походження і сутність держави. Функції держави та структура державної влади. Основні типи і форми сучасних держав. Громадянське суспільство і правова держава. Співвідношення соціального та правового принципів державного правління. Майбутнє держави.

Мета теми: ознайомлення з основними трактуваннями держави; знання основних теорій виникнення держави; розгляд форм державного устрою і правління; знайомство зі специфікою діяльності державних інститутів влади при різноманітних формах правління; засвоєння основних положень теорії правової і соціальної держави; характеристика прав людини, змістовний аналіз принципу поділу влади.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: держава, ознаки держави, суверенітет, форма державного устрою, форма правління, федерація, конфедерація, унітарна держава, президент, уряд, парламент, сецесія, монархія, республіка, правова держава, права людини, поділ влади, соціальна держава, патерналізм

Питання для самоконтролю:

1. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
2. Характеристика основних теорій щодо походження держави.
3. Форми державного правління
4. Форми національно-територіального державного устрою.
5. Правова держава та її основні ознаки.
6. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
7. Майбутність держави, нові тенденції у її розвитку.
8. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.
9. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
10. Основні відмінності громадянського суспільства від держави

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ, 1999. – С.20-21.
2. Збірник методичних вказівок з дисципліни «Політологія»/ Укладачі: Бубнов І.В., Мошкова Л.І.. – Одеса, ОГМІ, 2001. – С.17-29.
3. Політологія (матеріали до семінарських занять) Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.100-121.
4. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій.-К.,1999.–С.44-50,60-69.

5. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.143-172, 205-221..
6. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.139-152.
7. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.123-143, 249-255.
8. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К.,2001.–С.265-282.
9. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.40-48.
- 10.Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.292-324.

При вивченні теми **№ 8 «Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства»** доцільно розглянути наступні питання: Причини виникнення, суттєвість та роль у суспільстві політичних партій. Сучасні партійні системи та їх різновиди. Суспільні організації та рухи. Їх роль у політичному процесі. Політичні партії сучасної України.

Мета теми: вивчення партій як політичного інституту; з'ясування місця і ролі партій у політичній системі суспільства; типологізація і порівняльний аналіз партійних систем; виявлення специфічних особливостей української партійної системи.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична партія, клієнтела, протопартія, партологія, «кадрові» і «масові» партії, «системна» і «позасистемна» опозиція, «закон олігархізації партій», партійна система, однопартійна система, двопартійна система, багатопартійна система, громадська організація, об'єднання громадян, суспільно-політичний рух, лобізм, міжнародні організації, політичний блок, парламентська партія.

Питання для самоконтролю:

1. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
2. Типологія політичних партій.
3. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
4. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
5. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
6. Класифікація громадських об'єднань..
7. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ, 1999. – С.22-26.
2. Збірник методичних вказівок з дисципліни «Політологія»/ Укладачі: Бубнов І.В., Мошкова Л.І. – Одеса, ОГМІ, 2001. – С.31- 62.
3. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. - К., 1999. –С.82-91.
4. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.279-300.
5. Політологія (матеріали до семінарських занять). Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. - С.121-139.
6. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.153-164.
7. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.269-295.
8. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К., 2001.–С.283-301.
9. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.49-64, 75-87.
10. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський– К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.36-39, 204-214.
11. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.325-376.

При вивченні теми № 9 «**Політична еліта і політичне лідерство**» доцільно розглянути наступні питання: Політичне лідерство як явище: соціально-психологічний та соціально-політичний аспекти. Концепції політичного лідерства та його типологія. Теорії політичних еліт. Шляхи формування політичної еліти.

Мета теми: знайомство з основними соціальними суб'єктами політичної влади - групами інтересів, правлячими елітами і політичним лідерством, визначення їх місця і ролі в системі владних відношень; вивчення специфіки лобізму, корпоративізму, пояснення системи формування та зміни еліт, опис процесу формування національної еліти України, характеристика основних теорій політичного лідерства, визначення функцій політичних лідерів.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: групи інтересів, лобізм, корпоративізм, еліта, правляча еліта, політична еліта, економічна еліта, адміністративна еліта, відкрита і закрита еліти, контреліта, циркуляція еліти, зміна еліт, істеблішмент, політичне лідерство, лідер, політичний імідж.

Питання для самоконтролю:

1. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Генезис ідей політичного елітизму.
4. Типологія політичних еліт.
5. Соціальна результативність та рекрутування еліти.
6. Проблеми формування політичної еліти сучасної України.
7. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
8. Теорії політичного лідерства.
9. Класифікація політичного лідерства.
10. Роль та функції політичних лідерів.
11. Принципи висування політичних лідерів в демократичному суспільстві.

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ, 1999. – С.31-32.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. – К., 1999. – С.98-108.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.222-278.
4. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.74-85.
5. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.296-307.
6. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського - К., 2001.– С.211-226.
7. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський– К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.166-178.
8. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.65-74.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.430-476.

При вивченні теми № 10 «**Політична свідомість і політична культура**» доцільно розглянути наступні питання: Сутність, зміст та рівні політичної свідомості. Масова суспільна свідомість та ідеологія, їх зв'язок та особливості. Місце та роль політичної культури у політичному житті сучасного українського суспільства.

Мета теми: знайомство з феноменом політичної культури, вивчення її структури й основних компонентів; визначення ролі політичної культури в

політичній системі; аналіз основних типів політичної культури; характеристика політичної соціалізації, її механізмів, моделей, етапів.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична культура, типи політичної культури (патріархальна, підданістьська, активістська), політичний стереотип, політичний міф, політичний символ, громадянська культура, субкультура, політична соціалізація, соціалізація, агент соціалізації, агентури соціалізації, ресоціалізація, моделі соціалізації, агрегація інтересів, артикуляція інтересів, відповідальність політична, громадська думка, культура участі, культура фрагментарна політична, менталітет, маніпулювання, політична зрілість, політична орієнтація, політична свідомість.

Питання для самоконтролю:

1. Політична свідомість: поняття, структура, функції.
2. Сутність та функції громадської думки.
3. Політична свідомість та поведінка в структурі політичної культури.
4. Сутність та функції політичної культури.
5. Типи політичної культури.
6. Порівняльний аналіз західної і східної політичної культури.
7. Політична культура в сучасній Україні: традиції та інновації.

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ, 1999. – С.28-30.
2. Політологія (матеріали до семінарських занять). Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.140-157.
3. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. – К., 1999. – С.105-113.
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. – К., 2001. – С.308-318.
5. Політологія. / За заг.ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського - К., 2001. – С.310-319, 343-353.
6. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.337-358.
7. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.165-178, 203-215.
8. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.98-107.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.477-494.

При вивченні теми № 11 «Світові політико-ідеологічні доктрини» доцільно розглянути наступні питання: Традиційні соціально-політичні ідеї та течії: лібералізм, консерватизм, соціалізм. Новітні західні соціально-політичні ідеї: концепції інформаційного суспільства, альтернативні концепції. Сучасні соціально-політичні доктрини католицизму, православ'я та ісламу.

Мета теми: розглянути структуру, функції і рівні політичної ідеології, дати характеристику основних ідеологій сучасності, порівняти різні види ідеологій, розкрити проблеми ідеологій в Україні.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: ідеологія, політична ідеологія, консерватизм, неоконсерватизм, лібералізм, соціал-демократія, християнський соціалізм, комунізм, фашизм, неофашизм, анархізм, ідеократія, медіакратія, фемінізм.

Питання для самоконтролю:

1. Походження та функції політичної ідеології.
2. Анархізм як політична концепція.
3. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.
4. Лібералізм як теорія й ідеологія.
5. Марксизм як політична доктрина.
6. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.
7. Фашизм і неофашизм.
8. Політичний екстремізм та тероризм..
9. Проблеми ідеології в сучасній Україні.
10. Співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя.
11. Теоретичні підходи до проблеми поєднання політики і моралі.
12. Держава і церква: основні моделі взаємодії.
13. Політичне життя та церква в сучасній Україні.

Література до теми:

1. Політологія (матеріали до семінарських занять). Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.84-99.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій.- К., 1999. – С.114-121.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.301-336.
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.319-332.
5. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського - К., 2001. – С.56-79.
6. Політологія. Курс лекцій. Навч. посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.216-241.
7. Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.88-97.

8. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Генеза», 1997.
9. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: «Либідь», 2002. – С.540-565.

При вивченні теми № 12 «**Політика і засоби масової інформації**» доцільно розглянути наступні питання: Поняття і функції засобів масової інформації. Основні канали і особливості політичного впливу засобів масової інформації. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.

Мета теми: розкрити основні риси засобів масової інформації, розкрити взаємозв'язок ЗМІ та політики, визначити основні функції ЗМІ, пояснити суть політичного маніпулювання, окреслити його межі, охарактеризувати специфіку функціонування різних форм суспільної організації ЗМІ.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: засоби масової інформації, політичне маніпулювання, паблік-релейшнз, політична комунікація, телебачення, преса, функції засобів масової інформації, інформаційні агенти, медіалогія, громадська думка, інформаційний простір, цензура, інформаційна політика.

Питання для самоконтролю:

1. Засоби масової інформації: поняття та відмінні риси.
2. Функції засобів масової інформації.
3. Засоби масової інформації як «четверта влада».
4. Основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ.
5. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.
6. Роль і місце засобів масової інформації у формуванні громадської думки.
7. Інформаційне суспільство і проблеми його розбудови в Україні.
8. Форми суспільної організації сучасних ЗМІ: порівняльний аналіз.
9. Суперечності сучасного розвитку ЗМІ в Україні.

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ, 1999.– С.27-28.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. – К., 1999.– С.125-129.
3. Піча В.М., Хома М.Н. Політологія. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.254-263..
4. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка - К., 2001. – С.374-390.

5. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничій Дім «Ін Юре», 2005. – С.444-448.
6. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський.- К.: Каравела, Львів, Новий світ, 2002. – С.236-240.

При вивченні теми № 13 «**Міжнародна політика і система міжнародних відносин**» доцільно розглянути наступні питання: Основні етапи еволюції міжнародних відносин. Міжнародна політика ХХ ст. Система сучасних міжнародних відносин. Глобальні проблеми сучасності. Зовнішня політика держави. Основні принципи зовнішньої політики України. Геополітичні акценти зовнішньої політики України.

Мета теми: розкрити процес формування та розвитку політичної думки з проблем міжнародних відносин, охарактеризувати види міжнародних відносин, їх рівні, виділити принципи, цілі та функції міжнародного політичного процесу, визначити місце та роль України на міжнародній арені, розкрити зміст основних глобальних проблем людства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: міжнародні відносини, міжнародні організації, «холодна війна», міжнародний правопорядок, суб'єкти міжнародних відносин, міжнародна політика, зовнішня політика, стратегічне партнерство, суверенітет, міжнародна безпека, євроінтеграційний курс, глобальна політична проблема, Римський клуб, тероризм, демографічна депресія, продовольча проблема, сировинна проблема форми міжнародної політики.

Питання для самоконтролю:

1. Формування і розвиток політичної думки з проблем міжнародних відносин.
2. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави.
3. Сутність та зміст зовнішньої політики національної держави.
4. Міжнародна політика: сутність, цілі, функції.
5. Нові тенденції в розвитку світового політичного процесу.
6. Україна у світовому співтоваристві.
7. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.
8. Класифікація глобальних політичних проблем сучасності.

Література до теми:

1. Збірник навчальних схем та таблиць з курсу «Політологія». – Одеса, ОГМІ,1999. – С.33-34.

2. Політологія (матеріали до семінарських занять). Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.158-180.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – С.475-514.
4. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. – К.,1999.– С.142-148.
5. Піча В.М., Хома М.Н. Політологія. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.287-309.
6. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка – К., 2001. – С.416-454.
7. Політологія. Типові питання та відповіді з лекційного курсу. Навчальний посібник/ В.М.Піча, К.М.Левківський. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ-2000», 2002. – С.215-225. .
8. Політологія. /За заг.ред. І.С.Дзюбка , К.М.Левківського - К.,2001.–С.354-382.
9. Політологія. Курс лекцій. Навч.посібник/ За заг.ред. І.С.Дзюбка – К., 1993. С.242-251.
- 10.Політологія. Курс лекцій. – Тернопіль: «Астон», 1998. – С.115-120.

1.5 Організація поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Політологія»

Визначення рівня набутих студентом знань, вмінь та навичок з навчальної дисципліни «Політологія» здійснюється за допомогою модульно-накопичувальної системи організації навчального процесу, що є інструментом активізації навчальної діяльності та стимулювання самостійної роботи студента протягом всього семестру.

Методика модульного контролю з дисципліни «Політологія» розроблена у відповідності із Положеннями, що регламентують організацію контролю самостійної роботи та проведення підсумкового контролю знань студентів ОДЕКУ.

У результаті вивчення лекційних модулів у студентів мають бути сформовані наступні базові **знання**:

ЗМ-Л1

- сутність предмету і зміст основних методів політичної науки;
- основні етапи розвитку світової політичної думки;
- місце та роль політики у житті суспільства;
- основні підходи до визначення явища влади;
- загальна характеристика основних політичних систем сучасності;

ЗМ-Л2

- сутність та основні форми сучасних держав;
- відмінні ознаки громадянського суспільства;
- сутність та функції політичних партій;

- основні теорії політичного лідерства і політичних еліт.
- сутність та функції політичної свідомості і політичної культури;
- основні різновиди сучасних світових ідеологій;
- основні принципи міжнародного політичного процесу;
- сутність та різновиди глобальних проблем людства

У результаті вивчення **ЗМ-П1** студенти повинні надбати такі **базові уміння**:

- розрізняти методи та категорії політичної науки;
- виділяти та усвідомлювати роль і функції політичних знань в суспільно-політичному житті;
- розуміти історичні коріння сучасних принципів та ідеалів демократичного устрою;
- визначити систему влади та її ресурсів;
- описати особливості політичної системи України.

У результаті вивчення **ЗМ-П2** студенти повинні надбати такі **базові уміння**:

- пояснити суть форм державного правління та державного устрою;
- визначати особливості багатопартійності в сучасній Україні;
- розуміти функції та значення явища політичного лідерства;
- виділити види і функції політичної свідомості і культури;
- охарактеризувати специфіку функціонування ЗМІ;
- охарактеризувати види міжнародних відносин у сучасному світі

Формами поточного контролю рівня засвоєння змісту модулів є:

- міжсесійна контрольна робота (в електронному форматі – у міжсесійний період та роздрукованому варіанті – на початок сесії);
- усне опитування;
- аудиторна тестова контрольна робота.

Теоретична частина кожного модуля складається з відвідування лекційних занять та наявності відповідного конспекту, виконання теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи.

Практична частина складається на підставі тестової контрольної роботи, усного опитування на семінарських заняттях, виконання практичної частини міжсесійної контрольної роботи.

Модуль індивідуального завдання, що входить до практичної частини, для студентів заочної форми навчання виступає у формі міжсесійної контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться на основі накопиченої (інтегральної) суми балів, отриманих студентом за підсумками поточного контролю та підсумкового семестрового контролю (іспит).

Накопичувана підсумкова оцінка (**ПО**) засвоєння студентом матеріалу навчальної дисципліни «Політологія» для студентів заочної форми навчання

складається з:

- оцінки за міжсесійну контрольну роботу (**ОМ** – оцінка міжсесійна);
- оцінки за усне опитування та аудиторну контрольну роботу (**ОЗЕ** – оцінка сесійна);
- оцінювання заходу підсумкового контролю (**ОПК** – іспит).

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт поточного контролю, що передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за накопичувальною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за дисципліну.

Поточний контроль складається з:

1) міжсесійної контрольної роботи.

Вона складається з **3 теоретичних питань**, які в різних пропорціях відбивають зміст лекційних змістовних модулів навчальної дисципліни «Політологія» та **8 тестових завдань**, які покликані визначити ступінь опрацювання студентом практичних змістовних модулів.

Максимальна оцінка за виконання міжсесійної контрольної роботи дорівнює **100 балам**, зокрема: кожне з теоретичних питань оцінюється у **20 балів** (максимально загалом – $20 * 3 = 60$ балів), а кожне з тестових завдань від 0 до **5 балів** (максимально загалом – $8 * 5 = 40$ балів).

Оцінювання відповідей на теоретичні питання контрольної роботи здійснюється за такою шкалою:

18 – 20 балів – «відмінно» (повна і правильна відповідь на запитання із дотриманням вимог, щодо оформлення контрольної роботи (див. Розділ 4);

15 – 17 балів – «добре» (в цілому правильна відповідь на запитання, але з незначними недоліками щодо повноти і оформлення роботи);

12 – 16 балів – «задовільно» (відповідь в цілому достатня аби продемонструвати певний рівень знань студентів, але вона є неповною і в ній є суттєві помилки, що виявляють прогалини в опрацюванні та засвоєнні навчального матеріалу);

0 – 11 балів – «незадовільно» (відповідь містить окремі вірні думки і судження, але в цілому вона є недостатньою або помилковою в контексті розкриття змісту запитання та його оформлення).

Оцінювання відповідей на тестові завдання контрольної роботи здійснюється за такою шкалою:

Завдання з вибором декількох правильних відповідей:

5 балів за повне і правильне обрання необхідних відповідей, або 1 бал за кожен правильну відповідь у разі відсутності у відповіді неправильних варіантів.

Завдання на встановлення відповідностей:

5 балів за встановлення всіх правильних пар відповідності у наданому тестовому завданні, або 1 бал за кожен правильно встановлену відповідність.

Контрольна робота вважається зарахованою, якщо студент отримав за неї не менше ніж 60 балів, тобто 60% від максимально можливої оцінки. Це є підставою для допуску студента до іспиту.

Студенти, які не отримали за контрольну роботу мінімально необхідної кількості балів (>60%) для здобуття допуску до іспиту повинні по новому опрацювати неповні або помилкові відповіді та представити виправлений варіант контрольної роботи на додаткову перевірку під час заліково-екзаменаційної сесії.

2) усного опитування та аудиторної контрольної роботи.

Ці заходи контролю у сукупності оцінюються у **100 балів**, з яких **20 балів** студент може отримати за рахунок усного опитування (по 5 балів за кожен з 4 можливих відповідей) і **80 балів** за рахунок виконання аудиторної контрольної роботи..

Усне опитування здійснюється під час семінарських занять після самостійного опрацювання студентом теоретичного матеріалу кожного з цих занять за наданими планами та на підставі представлених проблемно-пошукових запитань.

Аудиторна контрольна робота складається з 16 тестових запитань, кожне з яких має по чотири варіанти відповідей, із яких необхідно вибрати лише одну правильну. Правильна відповідь оцінюється у 5 балів, тобто загалом: $16 * 5 = 80$.

Аби завдання поточного контролю сесійного періоду були зараховані, студент має отримати за їх виконання не менш ніж 50 балів (тобто 50% максимально можливої оцінки).

Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з нормативної початкової дисципліни «Політологія» є письмовий іспит, який проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час іспиту перевіряється засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (знань, вмінь та навичок, що зазначені у програмі дисципліни)..

Екзаменаційні білети з дисципліни «Політологія» являють собою тестові завдання закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові питання кожного екзаменаційного білету формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - **за правильну відповідь: на**

18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».

Накопичена підсумкова оцінка загалом розраховується за такою формулою
ПО = 0,5ОПК + 0,25ОЗЕ + 0,25ОМ де:

ОПК – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за іспит;

ОЗЕ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за усне опитування та аудиторну контрольну роботу;

ОМ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за міжсесійну контрольну роботу

Шкала відповідності оцінок за національною системою та системою ЄКТАС

За шкалою ECTS	За національною системою		Бал успішності
	для іспиту	критерії	
A	5 (відмінно)	Відмінно – блискуча робота з незначними помилками	90–100
B	4 (добре)	Дуже добре – вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками	82–89,9
C	4 (добре)	Добре – загалом добра робота, але з помітними помилками	74–81,9
D	3 (задовільно)	Задовільно - пристойно, але із значними помилками	64–73,9
E	3 (задовільно)	Достатньо – задовольняє мінімальним вимогам	60–63,9
FX	2 (незадовільно)	Не прийнято – з можливістю перескладання	35–59,9
F	2 (незадовільно)	Не прийнято з обов'язковим повторним курсом	1–34,9

2. Повчання щодо виконання міжсесійної контрольної роботи

Контрольна робота з навчальної дисципліни «Політологія» має бути виконана у відповідності до вимог модульно-накопичувальної системи організації навчального процесу з елементами дистанційної форми навчання. Вона є основним поточним засобом контролю діяльності студента з опрацювання і засвоєння теоретичної та практичної частини навчальної дисципліни «Політологія» у міжсесійний період.

Контрольна робота виконується студентом поетапно у міжсесійний період і у відповідності з графіком (кожні 3 місяці) надсилається на перевірку і рецензування відповідному викладачеві на електронні адреси ukrain@ogmi.farlep.odessa.ua та igorbubnov@mail.ru/

Терміни етапів виконання контрольної роботи і відповідні навчальні завдання визначаються наступним чином:

- перша частина (перше питання теоретичної частини КР) – до **20 листопада**;
- друга частина (друге питання теоретичної частини КР) – до **20 лютого**;
- третя частина (третє питання теоретичної частини КР та тестові завдання практичної частини) – до **20 травня**

Тема електронного листа повинна містити прізвище та ініціали студента, курс та напрямок підготовки (ГМ, ВБ, КН, Е, ЕП, ПЕК та інші), номер залікової книжки.

Зразок теми листа: Петренко О.І. 3 курс Е № 21046

Файли з кожною частиною контрольної роботи повинні мати назву, з якої буде чітко зрозумілий адресат (прізвище студента) та порядковий номер роботи (перша, друга чи третя).

Зразок назви файла: 1Петренко О.І., 2Петренко О.І., 3Петренко О.І.

Викладач здійснює поточну перевірку отриманих частин контрольних робіт і надсилає на електронну адресу студента відповідні рецензії із стислим обґрунтуванням виставленої оцінки.

У разі **порушення термінів** виконання відповідних навчальних завдань міжсесійної контрольної роботи в електронному варіанті, оцінювання буде здійснюватися за принципом - не більше **50 балів** за контрольну роботу (навіть за наявності позитивних рецензій на всі 3 її частини).

Контрольна робота обирається студентом у відповідності з номером залікової книжки, де 2-і останні цифри є показником варіанту теоретичної частини роботи, а остання цифра – варіанту тестового завдання, тобто практичної частини змістовного модуля. Якщо студент порушує ці вимоги щодо обрання теми контрольної роботи, вона не приймається до рецензування

Контрольна робота виконується виключно українською мовою та складається з трьох частин, кожна з яких містить по 1 теоретичному питанню, яке представляє один з теоретичних змістовних модулів та з 8 тестових завдань закритого типу (у третій частині) за матеріалами першого та другого практичних змістовних модулів.

Тестові завдання мають бути у повному обсязі перенесені в контрольну роботу, а правильні відповіді слід надавати за нижче представленими зразками, зокрема.

Приклад.1 У тестовому завданні на тип «Які різновиди влади слід віднести до класифікації за критерієм типу владарювання: а) конституційна; б) тоталітарна; в) автократична; г) деспотична; д) примусова; е) олігархічна; ж) демократична; з) політична», правильна відповідь має виглядати так: **а); б); г); ж)**

Приклад 2. У тестовому завданні на тип «Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Харизма	а) Наука про владу
2. Кратологія	б) Один із типів панування, що характеризується ставленням до політичного лідера як до вищої, надординарної істоти
3. Влада	в) Тип панування, що засновується на визнанні добровільно встановлених юридичних норм, спрямованих на регулювання відношень панування і підпорядкування
4. Легальне панування	г) Один із найважливіших видів соціальної взаємодії, специфічне відношення, принаймні між двома суб'єктами»,

правильна відповідь має виглядати так: **1-б; 2-а; 3-г; 4-в.**

Приклад 3. У тестовому завданні на тип «Встановіть відповідність між зазначеними теоріями походження держави та їх авторами:

1. Томас Гоббс. 2. Карл Маркс. 3. Габріель Тард.
А. Класова теорія. Б. Психологічна теорія. В. Договірна теорія.
і виберіть правильні відповіді з перерахованих варіантів:

1. 1А. 2. 1В. 3. 2А. 4. 2Б. 5. 3Б. 6. 3В»,

правильна відповідь має виглядати так: **2. 1В; 3. 2А; 5. 3Б**

Максимальна оцінка за виконання міжсесійної контрольної роботи дорівнює **100 балів**, зокрема: кожне з теоретичних питань оцінюється у **20 балів** (максимально загалом – $20 \cdot 3 = 60$ балів) та кожне тестове завдання закритого типу оцінюється у 5 балів (максимально загалом - $8 \cdot 5 = 40$ балів).

Вибір варіанта тестового завдання контрольної роботи здійснюється за останньою цифрою номеру залікової книжки.

Контрольна робота обов'язково повинна складатися з:

- 1) плану роботи (для кожного з трьох теоретичних питань окремо);
- 2) вступної частини із зазначенням актуальності проблеми (не більше 1 аркушу формату А4);
- 3) викладення змісту теоретичного питання (його сутності) (5 - 7 аркушів формату А4 для кожного теоретичного питання);
- 4) висновків із зазначеним власним баченням теоретичної проблеми (0,5 - 1 аркуш формату А4 для кожного теоретичного питання);
- 5) переліку джерел (не менше 5), які були використані для кожного з трьох теоретичних питань окремо;
- 6) особистого підпису (лише для остаточного *роздрукованого* варіанту міжсесійної контрольної роботи).

Міжсесійна контрольна робота та її остаточний роздрукований варіант виконується на аркушах формату А4, 14 кегелем, шрифтом Times New Roman, міжрядковим інтервалом – одинарним, поля – звичайні (верхнє та нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см).

Контрольну роботу після її виконання у повному обсязі (усіх трьох частин), перевірки викладачем та отримання позитивної рецензії в електронному варіанті, слід роздрукувати та перед початком відповідної заліково-екзаменаційної сесії здати на кафедру українознавства та соціальних наук (каб.611) задля її реєстрації. Викладач перевіряє роздрукований варіант роботи.

Зарахована робота (з балом не менш 50) є допуском до екзамену. Не зараховані роботи доопрацьовуються студентом згідно зауважень викладача.

2.1 Варіанти теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи

ВАРІАНТ № 1

1. Сутність, структура і функції політики..
2. Проблеми становлення і розвитку демократії в сучасній Україні.
3. Функції засобів масової інформації.

ВАРІАНТ № 2

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Форма та механізми політичної влади.
3. Нові тенденції в розвитку світового політичного процесу.

ВАРІАНТ № 3

1. Фактори, що визначають види політичної участі.
2. Партія як політичний інститут, визначення та еволюція політичних партій.
3. Сутність та зміст зовнішньої політики національної держави.

ВАРІАНТ № 4

1. Ідеологія Брахманізму.
2. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
3. Лібералізм як теорія й ідеологія.

ВАРІАНТ № 5

1. Загальна характеристика політичних думки доби Відродження.
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.

ВАРІАНТ № 6

1. Система методів політологічного пізнання.
2. Класифікація влади в суспільстві.
3. Суперечності сучасного розвитку ЗМІ в Україні.

ВАРІАНТ № 7

1. Політична діяльність та її основні форми.
2. Витоки і передумови тоталітаризму.
3. Політична свідомість: поняття, структура, функції.

ВАРІАНТ № 8

1. Особистість як об'єкт і суб'єкт політики.
2. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
3. Політичне життя та церква в сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 9

1. Політичні ідеї української міжвоєнної еміграції (Д.Донцов, В.Липинський).
2. Теоретичні моделі політичних систем.
3. Засоби масової інформації: поняття та відмінні риси.

ВАРІАНТ № 10

1. Політико-правові вчення в Німеччині XVIII-XIX ст.ст.
2. Поняття, права та функції громадських об'єднань і рухів.
3. Сутність та значення політичних конфліктів у політиці.

ВАРІАНТ № 11

1. Основні концепції політики.
2. Модель суспільно-політичного устрою в сучасній Україні.
3. Засоби масової інформації як «четверта влада».

ВАРІАНТ № 12

1. Об'єкт і предмет вивчення політичної науки.
2. Структура влади, характеристика основних її елементів.
3. Міжнародна політика: сутність, цілі, функції.

ВАРІАНТ № 13

1. Політичне відчуження та його прояви
2. Типологія політичних партій.
3. Співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя.

ВАРІАНТ № 14

1. Політичні вчення Будди.
2. Сутність та ознаки авторитаризму.
3. Марксизм як політична доктрина.

ВАРІАНТ № 15

1. Політичні вчення епохи Реформації.
2. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.
3. Походження та функції політичної ідеології.

ВАРІАНТ № 16

1. Структура і функції політології.
2. Проблеми легітимності політичної влади.
3. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.

ВАРІАНТ № 17

1. Права людини як критерій гуманізму в політиці.
2. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
3. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 18

1. Типи політичної суб'єктності
2. Форми державного правління
3. Теоретичні підходи до проблеми поєднання політики і моралі.

ВАРІАНТ № 19

1. Суспільно-політична думка повоєнної української еміграції (В.Винниченко, І.Лисак-Рудницький).
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Суперечності сучасного розвитку ЗМІ в Україні.

ВАРІАНТ № 20

1. Основні віхи політичної думки першої половини ХХ ст.
2. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
3. Основні способи врегулювання конфліктних ситуацій.

ВАРІАНТ № 21

1. Основні види і типи політики.
2. Демократія та її роль у політичному процесі.
3. Типологія політичних конфліктів.

ВАРІАНТ № 22

1. Категорії та закономірності політології як науки.
2. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.
3. Сутність та основні види виборчих систем.

ВАРІАНТ № 23

1. Політика і право, їх взаємозв'язок.
2. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
3. Політичний екстремізм та тероризм..

ВАРІАНТ № 24

1. Ідеологія «Закону Ману».
2. Проблеми формування політичної еліти сучасної України.

3. Фашизм і неофашизм.

ВАРІАНТ № 25

1. Політичні погляди Н. Макіавеллі. «Макіавеллізм» як політична доктрина.
2. Теоретичні моделі політичних систем.
3. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.

ВАРІАНТ № 26

1. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.
2. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.
3. Роль і місце засобів масової інформації у формуванні громадської думки.

ВАРІАНТ № 27

1. Сутність, структура і функції політики..
2. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
3. Типи політичної культури.

ВАРІАНТ № 28

1. Політична участь та її основні форми.
2. Правова держава та її основні ознаки.
3. Україна у світовому співтоваристві.

ВАРІАНТ № 29

1. Зародження та утвердження сучасної політичної думки і політичної науки в Україні
2. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.
3. Форми суспільної організації сучасних ЗМІ: порівняльний аналіз.

ВАРІАНТ № 30

1. Основні національні школи сучасної західної політології.
2. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
3. Типологія політичних конфліктів.

ВАРІАНТ № 31

1. Взаємозв'язок політики і економіки у суспільному житті.
2. Виникнення та етапи розвитку демократії.
3. Сутність та значення політичних конфліктів у політиці.

ВАРІАНТ № 32

1. Система методів політологічного пізнання.
2. Концепція влади М. Вебера, її актуальність.
3. Абсентеїзм і його причини.

ВАРІАНТ № 33

1. Основні теорії щодо меж втручання політики в суспільне життя.
2. Класифікація громадських об'єднань..
3. Класифікація глобальних політичних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 34

1. Основні положення політико-етичної теорії Конфуція.
2. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
3. Проблеми ідеології в сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 35

1. Політичні ідеї європейського соціалізму XVI-XVII ст.ст.
2. Типологія політичних партій.
3. Нові тенденції в розвитку світового політичного процесу.

ВАРІАНТ № 36

1. Вчення М.Костомарова про державний устрій України.
2. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
3. Інформаційне суспільство і проблеми його розбудови в Україні.

ВАРІАНТ № 37

1. Співвідношення цілей та засобів у політиці
2. Основні сучасні концепції демократії.
3. Політична свідомість та поведінка в структурі політичної культури.

ВАРІАНТ № 38

1. Ранні пам'ятки політичної думки Київської держави (XI-XV ст.ст.).
2. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
3. Держава і церква: основні моделі взаємодії.

ВАРІАНТ № 39

1. Вчення М.Костомарова про державний устрій України.
2. Становлення й утвердження інституту громадянства.
3. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.

ВАРІАНТ № 40

1. Погляди О.Конта як засновника позитивізму.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Міжнародна політика: сутність, цілі, функції.

ВАРІАНТ № 41

1. Політична діяльність та її основні форми.
2. Витоки і передумови тоталітаризму.
3. Основні способи врегулювання конфліктних ситуацій.

ВАРІАНТ № 42

1. Структура і функції політології.
2. Проблеми легітимності політичної влади.
3. Поняття виборів, їх види.

ВАРІАНТ № 43

1. Політичні ідеї представників Кирило-Мефодіївського братства.
2. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
3. Типологія політичних конфліктів.

ВАРІАНТ № 44

1. Політичні погляди Лаоцзи і Моцзи.
2. Теорії політичного лідерства.
3. Анархізм як політична концепція.

ВАРІАНТ № 45

1. Теорії природного права та суспільного договору.
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Лібералізм як теорія й ідеологія.

ВАРІАНТ № 46

1. Політичні ідеї про майбутнє України у творчості М.Грушевського.
2. Форма та механізми політичної влади.
3. Функції засобів масової інформації.

ВАРІАНТ № 47

1. Основні концепції політики.
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Політична культура в сучасній Україні: традиції та інновації.

ВАРІАНТ № 48

1. Політична думка України у козацько-гетьманську добу.
2. Форми національно-територіального державного устрою.
3. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.

ВАРІАНТ № 49

1. Політичні теорії В. Парето та Г. Моски.
2. Культура громадянства в сучасному світі.
3. Інформаційне суспільство і проблеми його розбудови в Україні.

ВАРІАНТ № 50

1. Політико-соціологічні погляди Г.Спенсера.
2. Типологія політичних еліт.
3. Нові тенденції в розвитку світового політичного процесу.

ВАРІАНТ № 51

1. Права людини як критерій гуманізму в політиці.
2. Функції і типологія політичних систем.
3. Формування і розвиток політичної думки з проблем міжнародних відносин.

ВАРІАНТ № 52

1. Зростання ролі і значення політології
2. Класифікація влади в суспільстві.
3. Держава і церква: основні моделі взаємодії.

ВАРІАНТ № 53

1. М. Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні.
2. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
3. Поняття виборів, їх види.

ВАРІАНТ № 54

1. Суспільно-політичні аспекти теорії легізму.
2. Роль та функції політичних лідерів.
3. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.

ВАРІАНТ № 55

1. Основні політичні ідеї Т. Гоббса. Їх актуальність.
2. Права людини в сучасних міжнародних відносинах.
3. Фашизм і неофашизм.

ВАРІАНТ № 56

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Виникнення та етапи розвитку демократії.
3. Засоби масової інформації як «четверта влада».

ВАРІАНТ № 57

1. Основні види і типи політики.
2. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.
3. Порівняльний аналіз західної і східної політичної культури.

ВАРІАНТ № 58

1. Політичні ідеї представників Кирило-Мефодіївського братства.
2. Майбутність держави, нові тенденції у її розвитку.
3. Політична свідомість: поняття, структура, функції.

ВАРІАНТ № 59

1. Основні положення політико-етичної теорії Конфуція.
2. Правова держава та її основні ознаки.
3. Сутність та функції громадської думки.

ВАРІАНТ № 60

1. Е.Дюркгейм як засновників теорії соціального реформаторства?
2. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
3. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 61

1. Співвідношення цілей та засобів у політиці
2. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
3. Засоби масової інформації: поняття та відмінні риси.

ВАРІАНТ № 62

1. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.
2. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
3. Політичне життя та церква в сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 63

1. Націонал-комуністична течія української політичної думки.
2. Типологія політичних еліт.
3. Основні способи врегулювання конфліктних ситуацій.

ВАРІАНТ № 64

1. Політична складова філософського вчення Платона.
2. Класифікація політичного лідерства.
3. Походження та функції політичної ідеології.

ВАРІАНТ № 65

1. Значення ідей Дж. Локка для розвитку політичної доктрини лібералізму.
2. Класифікація громадських об'єднань..
3. Марксизм як політична доктрина.

ВАРІАНТ № 66

1. Об'єкт і предмет вивчення політичної науки.
2. Структура влади, характеристика основних її елементів.
3. Основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ.

ВАРІАНТ № 67

1. Взаємозв'язок політики і економіки як механізмів регуляції суспільного життя.
2. Концепція влади М. Вебера, її актуальність.
3. Сутність та функції політичної культури.

ВАРІАНТ № 68

1. Націонал-комуністична течія української політичної думки.
2. Основні відмінності громадянського суспільства від держави
3. Типи політичної культури.

ВАРІАНТ № 69

1. Суспільно-політичні аспекти теорії легізму.
2. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
3. Абсентеїзм і його причини.

ВАРІАНТ № 70

1. Політичні погляди М. Вебера.
2. Теорії політичного лідерства.
3. Суперечності сучасного розвитку ЗМІ в Україні.

ВАРІАНТ № 71

1. Особистість як об'єкт і суб'єкт політики.
2. Сутність та ознаки авторитаризму.
3. Україна у світовому співтоваристві.

ВАРІАНТ № 72

1. Ранні пам'ятки політичної думки Київської держави (XI-XVст.).
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Теоретичні підходи до проблеми поєднання політики і моралі.

ВАРІАНТ № 73

1. Політичні ідеї української міжвоєнної еміграції (Д.Донцов, В.Липинський).
2. Поняття, права та функції громадських об'єднань і рухів.
3. Сутність та основні види виборчих систем.

ВАРІАНТ № 74

1. Політичні погляди Аристотеля учення про політичну владу і державу.
2. Характеристика харизматичного лідера та його роль в політиці.
3. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.

ВАРІАНТ № 75

1. Основні політичні ідеї Ж. Ж. Руссо.
2. Функції і типологія політичних систем.
3. Класифікація глобальних політичних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 76

1. Категорії та закономірності політології як науки.
2. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
3. Анархізм як політична концепція.

ВАРІАНТ № 77

1. Фактори, що визначають види політичної участі.
2. Проблеми становлення і розвитку демократії в сучасній Україні.
3. Сутність та функції громадської думки.

ВАРІАНТ № 78

1. Українська політична думка XIX ст.
2. Становлення й утвердження інституту громадянства.
3. Політична свідомість та поведінка в структурі політичної культури.

ВАРІАНТ № 79

1. Політична складова філософського вчення Платона.
2. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
3. Сутність та функції політичної культури.

ВАРІАНТ № 80

1. Ідеологія Брахманізму.
2. Права людини в сучасних міжнародних відносинах.
3. Україна у світовому співтоваристві.

ВАРІАНТ № 81

1. Типи політичної суб'єктності
2. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.
3. Основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ.

ВАРІАНТ № 82

1. Політична думка України у козацько-гетьманську добу.
2. Характеристика основних теорії щодо походження держави.
3. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави.

ВАРІАНТ № 83

1. Суспільно-політична думка повоєнної української еміграції (В.Винниченко, І.Лисак-Рудницький).
2. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
3. Сутність та зміст зовнішньої політики національної держави.

ВАРІАНТ № 84

1. Римське право і політика
2. Принципи висування політичних лідерів в демократичному суспільстві.
3. Сутність та значення політичних конфліктів у політиці.

ВАРІАНТ № 85

1. Вчення Ш. Монтеск'є про розподіл влади
2. Партія як політичний інститут, визначення та еволюція політичних партій.
3. Політичний екстремізм та тероризм..

ВАРІАНТ № 86

1. Зростання ролі і значення політології
2. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.

3. Роль і місце засобів масової інформації у формуванні громадської думки.

ВАРІАНТ № 87

1. Політика і право, їх взаємозв'язок.
2. Модель суспільно-політичного устрою в сучасній Україні.
3. Формування і розвиток політичної думки з проблем міжнародних відносин.

ВАРІАНТ № 88

1. М. Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Політична культура в сучасній Україні: традиції та інновації.

ВАРІАНТ № 89

1. Політичні погляди Н. Макіавеллі. «Макіавеллізм» як політична доктрина.
2. Форми державного правління
3. Класифікація глобальних політичних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 90

1. Політичні ідеї європейського соціалізму XVI-XVII ст.ст.
2. Роль та функції політичних лідерів.
3. Сутність та основні види виборчих систем.

ВАРІАНТ № 91

1. Політична участь та її основні форми.
2. Основні сучасні концепції демократії.
3. Форми суспільної організації сучасних ЗМІ: порівняльний аналіз.

ВАРІАНТ № 92

1. Українська політична думка XIX ст.
2. Основні ознаки та функції держави.
3. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 93

1. Зародження та утвердження сучасної політичної думки і політичної науки в Україні
2. Соціальна результативність та рекрутування еліти.
3. Співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя.

ВАРІАНТ № 94

1. Середньовічні релігійно-політичні концепції..
2. Генезис ідей політичного елітизму.
3. Міжнародна політика: сутність, цілі, функції.

ВАРІАНТ № 95

1. Політичні вчення в США в період боротьби за незалежність.
2. Демократія та її роль у політичному процесі.
3. Абсентеїзм і його причини.

ВАРІАНТ № 96

1. Політичні теорії В. Парето та Г. Моски.
2. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
3. Проблеми ідеології в сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 97

1. Політичне відчуження та його прояви
2. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
3. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави.

ВАРІАНТ № 98

1. Політичні ідеї про майбутнє України у творчості М.Грушевського.
2. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.
3. Порівняльний аналіз західної і східної політичної культури.

ВАРІАНТ № 99

1. Основні політичні ідеї Т. Гоббса. Їх актуальність.
2. Форми національно-територіального державного устрою.

3. Сутність та зміст зовнішньої політики національної держави.

ВАРІАНТ № 100

1. Теорії природного права та суспільного договору.
2. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
3. Сутність та функції громадської думки.

2.2 Варіанти тестових завдань практичної частини міжсесійної контрольної роботи

Варіант № 1

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична антропологія	а) Наука, що вивчає вплив суспільства, соціальних організацій на політичні процеси
2. Політична соціологія	б) Наука, що вивчає зміну політичних інститутів і норм у процесі еволюції суспільства
3. Політологія	в) Наука, що вивчає залежність політики від біологічних, інтелектуальних, культурних і моральних якостей людини, а також зворотній вплив політичного процесу на особу
4. Політична історія	г) Наука, що вивчає ціннісні аспекти, владних відношень, що розробляє нормативний підхід до політики
5. Політична філософія	д) Наука, що вивчає всі сторони політичного життя

2. Які з наданих визначень демократії можуть належати Платону, а які Аристотелю?

- а) Демократія - це необмежена влада народу;
- б) Демократія - це політична форма організації суспільства;
- в) Демократія - це регульована законами влада народу;
- г) Демократія передбачає законне відокремлення справедливості від несправедливості

Платон	
Аристотель	

3. З наданих різновидів влади вибрати ті, що належать до класифікації за критерієм ресурсів влади:

- а) демократична; б) соціальна; в) примусова; г) автократична; д) виконавча;

є) економічна; ж) олігархічна; з) законодавча; і) інформаційна; к) судова;
л) ліберальна; м) соціальна; н) тоталітарна

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Сецесія	а) Незалежність і верховенство державної влади
2. Суб'єкт федерації	б) Держава, що прагне до забезпечення гідних умов існування для кожного громадянина
3. Правова держава	в) Адміністративно-територіальне утворення, що володіє обмеженими політичними повноваженнями
4. Суверенітет	г) Процес відділення, виходу зі складу держави якихось його частини
5. Соціальна держава	д) Тип держави, у якій здійснюється верховенство правового закону, гарантовані права людини і здійснюється поділ влади

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична партія	а) Уявне розташування партій вздовж або навколо певної осі таким чином, щоб властивості однієї партії плавно переходили у властивості іншої, сусідньої партії
2. Партійна система	б) Відносно стійка політична організація однодумців, що має на меті здобуття влади або істотний вплив на неї
3. Політичний спектр	в) Організований за участю партій спосіб реалізації політичної влади
4. Суспільно-політичний рух	г) Форма суспільно-політичної активності громадян, спрямована на захист їхніх інтересів або на вирішення певної суспільно значимої проблеми

6. Визначити риси, що складають сутність концепції «впливу» в поясненні феномену політичного лідерства:

а) здійснення хоча б разового впливу на політичний процес; б) асиметричність, нерівність у відносинах лідера і підлеглих; в) рівнонаправленість впливу у відносинах лідера і членів групи; г) широчінь, масштабність впливу лідера; д) вплив лідера спирається на пряме застосування сили

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Лібералізм	а) Ідейно-політична позиція, пов'язана із захистом приватної власності, соціальної нерівності, вільного

ринку, елітарності в системі правління, моралі і традицій

2. Консерватизм б) Ідейно-політична течія, що відмовилась від ідей класової боротьби та пролетарської революції і стала покладатися на еволюційний рух у напрямку все більшої соціальної справедливості та рівності можливостей громадян
3. Енвайронменталізм в) Універсальна ідеологія, що ґрунтується на визнанні первинності прав і свобод особи та необхідності їх правового регулювання
4. Соціал-демократизм г) Відносно нові ідеологія та рух, що мають на меті переорієнтувати сучасну цивілізацію на збереження і покращання природного довкілля

8. Які з перелічених функцій притаманні політичній культурі?

а) орієнтація особистості відповідно політичної участі; б) забезпечення стійкого та стабільного політичного життя; в) забезпечення різним групам можливості співіснувати в межах певної політичної системи; г) можливість передбачення вірогідних варіантів практичних дій різних соціальних груп в певних умовах та ситуаціях; д) складення загальноприйнятого образу майбутнього; е) формування та розвиток особистості як активного суб'єкта політичних відносин; ж) формування системи знань про навколишню політичну дійсність

Варіант № 2

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Об'єкт політики а) Соціальні переміщення, не пов'язані зі зміною соціального статусу
2. Вертикальна мобільність б) Переміщення з одних соціальних прошарків в інші
3. Соціальна стратифікація в) Соціальні переміщення, пов'язані зі зміною соціального статусу
4. Статусна перестановка г) Предмет, на який спрямована діяльність суб'єкта політики, пасивна сторона політичної взаємодії
5. Горизонтальна мобільність д) Система соціальної нерівності, що складається із сукупності взаємозалежних і ієрархічно організованих верств

2. Французький письменник і філософ Жан Жак Руссо в області політичної думки є теоретиком:

- а) правової держави; б) клерикалізму; в) егалітаризму; г) популізму; д) розділення влади; е) народного суверенітету; ж) суспільного договору

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична система	а) Це галузь суспільного життя, пов'язана з політичною владою та реалізацією соціальних інтересів у сфері влади
2. Політична сфера	б) Сукупність організацій та установ, які упорядковують політичні та інші відносини у суспільстві за допомогою матеріальних та ідейних засобів
3. Політичне життя	в) Цілісна, інтегрована сукупність політичних суб'єктів, структур та відносин, що виражає інтереси всіх політичних і соціальних сил суспільства
4. Політичні відносини	г) Галузь суспільного життя, яка охоплює всі політичні відносини даного суспільства.
5. Політичні інститути	д) Відносини між суб'єктами політики в процесі завоювання та утримання політичної влади, реалізації суспільних інтересів у сфері політики

4. Встановіть відповідність між теоріями демократії та їх авторами:

1. Гаetano Моска. 2. Джеймс Менсбридж. 3. Роберт Даль.
А. Партисипаторна теорія. Б. Елітарна теорія демократії. В. Плюралістична теорія демократії.

і виберіть правильні варіанти відповідей з поданих нижче:

1. 1Б. 2. 1А. 3. 2А. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

5. Визначити правильні твердження щодо характеристики функції контролю та критики в діяльності засобів масової інформації в умовах демократичного суспільства

- а) спирається на авторитет громадської думки та закон; б) застосування адміністративних санкцій до порушників; в) необмеженість об'єкта критики; г) застосування методів економічного покарання правопорушників; д) моральна та юридична оцінка тим чи іншим фактам та особам;

6. Визначити характеристики, що зумовлюють культуру функціонування політичних інститутів

- а) культура політичної участі; б) культура регулювання політичних конфліктів; в) культура регулювання політичної поведінки; г) культура політичної діяльності; д) культуру прийняття та реалізації політичних рішень.

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Комунізм	а) Суспільно політична теорія, що обґрунтовує рівність, похідним пунктом якої є рівність майна

2. Егалітаризм б) Різновид політичної ідеології, що припускає устрій суспільства на основі принципів колективізму, рівності, справедливості, задоволення всіх потреб індивіда
3. Соціал-демократизм в) Система філософських, політичних, правових, економічних і інших цінностей і знань про світ і роль людини в ньому
4. Ідеологія г) Ідеологія, в основі якої лежить ідея автономії особистості і її первинності стосовно суспільства і держави
5. Лібералізм д) Ідеологія, що базується на принципах свободи, солідарності і справедливості

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Світова війна а) Внутрішній збройний конфлікт у державі між двома або більше сторонами через розбіжності поглядів щодо майбутнього ладу цієї країни
2. Міжнародна криза б) Сутички на кордонах держав, які супроводжуються індивідуальним або невеликим груповим насильством
3. Громадянська війна в) Воєнний конфлікт, у який втягуються групи держав, що переслідують глобальні цілі
4. Конфлікти малої інтенсивності г) Конфліктна ситуація, в якій задіяні життєво важливі інтереси суб'єктів міжнародної політики; події розвиваються швидко й непередбачувано; сторони мають обмежений час для прийняття рішень; напруженість, однак, не переростає у збройний конфлікт

Варіант № 3

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична антропологія а) Наука, що вивчає ціннісні аспекти, владних відношень, що розробляє нормативний підхід до політики
2. Політична географія б) Наука, що вивчає зміну політичних інститутів і норм у процесі еволюції суспільства
3. Політична психологія в) Наука, що вивчає залежність політики від біологічних, інтелектуальних, культурних і моральних якостей людини, а також зворотній вплив політичного процесу на особу
4. Політична історія г) Наука, що вивчає суб'єктивні механізми політичної поведінки, вплив на неї політичної свідомості, підсвідомості, емоцій, волі людини, її ціннісних орієнтацій
5. Політична філософія д) Наука, що вивчає взаємозв'язок політичних процесів з просторовим розташуванням різних держав

2. До якого визначення політики слід віднести наступну думку: «Політика - це початковий пункт усіх практичних дій революційної партії. Вона виступає в процесі цих дій та їх результатах?»

- а) інституціональне; б) антропологічне; в) телеологічне; г) телеологічне;
д) нормативне

3. Обрати мотиви підкорення, що здатні надати владі суб'єкта найефективнішого та найміцнішого характеру:

- а) звичка підкорюватись; б) авторитет суб'єкта влади; в) переконання у необхідності підкорюватись; г) страх застосування санкцій; д) власні інтереси об'єкта влади.

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Деспотичний режим	а) Політичний режим, що відрізняється високим ступенем політичної конкуренції еліт і високим рівнем політичної участі
2. Олігархія	б) Правління, що характеризується повним безправ'ям підданих, жорстоким придушенням будь-якого обурення
3. Тиранія	в) Необмежена влада однієї особи або невеликої групи
4. Диктатура	г) Форма влади, яка встановлюється насильницьким шляхом і засновується на одноосібному правлінні
5. Поліархія	д) влада невеличкої групи багатих і привілейованих людей

5. Визначити автора наступної думки щодо суті явища лідерства «Ціль людства полягає в його вищих представниках... Людство повинне невтомно працювати, щоб народжувати великих людей - в цьому, і ні в чому іншому, виступає його завдання».

- а) Геродот; б) Н.Макіавеллі; в) Р.Емерсон; д) Ф.Ніцше; е) Г.Тард; ж) К.Маркс

6. Визначити приналежність наступних характеристик до східного типу політичної культури

- а) відсутність переконання в необхідності контролю за діяльністю урядовців; б) політична індиферентність особистості; в) раціональне відношення до виконання елітами та лідерами своїх функцій управління; г) схильність до авторитарного типу правління, пошук харизматичного лідера; д) усвідомлення самоздатності особистості для здійснення влади.

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Криза легітимності	а) Криза, що характеризується нездатністю правлячої еліти забезпечити прийнятний для суспільства ріст матеріального добробуту і його розподіл
2. Урядова криза	б) Криза, що характеризується створенням правлячою елітою штучних перешкод включенню в активне

- політичне життя громадян, що заявляють про свої претензії на владу
3. Криза політичної участі в) Криза, що виникає в результаті неузгодженості цілей і цінностей правлячого режиму з уявленнями основної частини громадян про необхідні засоби і форми політичного регулювання
4. Криза розподілу г) Криза, що виражається у втраті урядом авторитету, у невиконанні його розпоряджень виконавчими органами
5. Політична криза д) Стан політичної системи суспільства, що виражається в поглибленні і загостренні наявних конфліктів, у різкому посиленні політичної напруженості

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Нація а) Плюралізм і організація інтересів незалежно від держави
2. Етнос б) Стійка історична спільнота людей, народ, що належать до однієї культури і може перебувати на різних рівнях консолідації та самоусвідомлення
3. Громадянське суспільство в) Об'єднання громадян, які безпосередньо не борються за владу, але наполягають на врахуванні своїх інтересів при здійсненні політики
4. Групи тиску г) Вища, модерна форма етнополітичної спільності людей, яка має власну державу або прагне її утворити

Варіант № 4

1. Знайти визначення політики, що входять до субстанціональної групи її трактувань:

а) владне; б) інституціональне; в) економічне; г) телеологічне; д) конфліктно-консенсусне; е) антропологічне; ж) етичне

2. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Легітимність а) Юридичне обґрунтування законності політичної влади
2. Легальність б) Тип панування, що спирається на освячені звичаєм норми
3. Легальне панування в) Тип панування, що засновується на визнанні добровільно встановлених юридичних норм, спрямованих на регулювання відношень панування і підпорядкування
4. Традиційне панування г) Визнання народом і політичними силами правомірності, законності політичної влади, її інструментів, механізмів діяльності, а також засобів її обрання

3. З наданих ознак вибрати ті, що притаманні політичним системам розвинутих капіталістичних країн:

а) мала чисельність політичних партій; б) парламентський механізм боротьби за владу; в) мінімальне втручання держави в економічну сферу суспільства; г) нерозвинута політична культура суспільства; д) функціонування державних органів за принципом поділу влади

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Уряд	а) Вищий колегіальний законодавчий і представницький орган влади в державі з республіканською формою правління
2. Конфедерація	б) Основні напрями діяльності держави, в яких виражається її сутність і соціальне призначення
3. Парламент	в) Вищий орган виконавчої влади в державі
4. Функції держави	г) Територіальна організація держави, засіб взаємозв'язку між державою (центральною владою) та її складовими частинами
5. Форма державного устрою	д) Міждержавний союз, члени якого, зберігаючи свою незалежність, утворюють на умовах договору лише спеціальні загальні органи для координації дій у вирішенні конкретних проблем

5. У відповідях під якими номерами неправильно вказані назви партійних систем?

а) однопартійна система; б) партійна система обмеженого плюралізму; в) двопартійна система; г) партійна система поляризованого плюралізму; д) трьох партійна система; е) ліберальна партійна система; ж) електоральна партійна система.

6. На які чинники має спиратися політичне маніпулювання аби бути ефективним?

а) власний досвід людей; б) повсякденні уявлення людей; в) стереотипи у свідомості людей; г) неконтрольовані державою системи спілкування; д) незалежні ЗМІ; е) менталітет народу

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політичний стереотип	а) Відображення соціальними суб'єктами політичної дійсності у різноманітних формах і на різних рівнях її прояву
2. Політична соціалізація	б) Система історично сформованих політичних угруповань, переконань, цінностей, норм, моделей політичної поведінки усіх суб'єктів політичного процесу

3. Політична культура	в) Статичне уявлення, що спирається на вірування і дозволяє упорядковувати та інтегрувати факти, структурувати бачення колективного теперішнього і майбутнього
4. Політична свідомість	г) Спрощене, схематизоване, аксіоматичне і емоційно забарвлене уявлення про той чи інший суб'єкт політики соціальне чи політичне явище
5. Політичний міф	д) Процес засвоєння культурних цінностей, політичних орієнтацій, освоєння форм політичної поведінки, придатних для даного суспільства

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Поліетнічна держава	а) Повновладдя нації, оволодіння нею усіма можливостями розпоряджатися власною долею
2. Національний суверенітет	б) Політично організоване суспільство, в межах якого нація здійснює суверенітет над своєю територією, що означена загально визначеними кордонами
3. Національна держава	в) Держава, в якій, окрім заголовної нації, проживає певне число інших народів на своїй етнічній території
4. Багатонаціональна держава	г) Держава, в якій, окрім заголовної нації, є значна кількість представників інших етнічних груп або національних меншин, територіально відірваних від основного «тіла» своїх націй

Варіант № 5

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Біхевіоризм	а) Орієнтація на кількісні і статистичні методи досліджень, звільнення політичної науки від цінностей
2. Історичний підхід	б) Напрямок політичної науки, що засновується на емпіричних методах дослідження, які виходять при аналізі політичних явищ із політичної поведінки індивідів або груп
3. Структурний функціоналізм	в) Вивчення політичних явищ із погляду їхнього розвитку
4. Позитивізм	г) Метод політичного дослідження, спрямований на виявлення різноманітних інститутів і несхожих функцій схожих інститутів
5. Інституціоналізм	д) Напрямок у політичній науці, що вивчає політичні організації, норми і методи їх діяльності

2. Готовність об'єкта влади до підкорення може бути зумовлена наступними факторами:

а) специфіка ситуації; б) сімейне становище; в) наявність власності; г) особисті якості об'єкта; д) характер вимог, що до нього висуваються; є) стать людини.

3. Встановіть відповідність між поняттями та їх тлумаченням:

1. Політичний режим. 2. Форма державного правління. 3. Форма державного устрою.
А. Спосіб організації верховної влади в державі. Б. Територіально-організаційна структура держави. В. Сукупність засобів, методів організації та реалізації політичної влади.

і виберіть правильні відповіді з перерахованих варіантів:

1. 1В. 2. 1Б. 3. 2А. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3Б.

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Влада політична	а) Стан, коли правочинність влади визнається суспільством і міжнародним співтовариством
2. Політичний режим	б) Здатність суспільних груп та індивідів, які їх представляють, впроваджувати в суспільне життя рішення, що виражають їхню волю
3. Політична система	в) Сукупність форм і методів здійснення політичного панування, що визначають характер відносин між владою і народом
4. Легітимність влади	г) Цілісна впорядкована сукупність політичних інститутів, політичних ролей стосунків, процесів, політико-правових норм, політичної культури, за допомогою яких здійснюється влада

5. Визначити чинники, що зумовлюють ступінь самостійності лідера по відношенню до конститuentів:

а) існуючий лад; б) демографічний фактор; в) політична культура суспільства; г) віковий та статевий стан населення; д) національний фактор; є) міра зосередження влади

6. Які фактори здатні виступати перешкодами на шляху маніпулятивного використання ЗМІ?

а) власний досвід людей; б) менталітет народу; в) стереотипи у свідомості людей; г) повсякденні уявлення людей; д) незалежні ЗМІ; є) неконтрольовані державою системи спілкування

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Сепаратизм	а) Стан політичної системи суспільства, що виражається в поглибленні і загостренні наявних конфліктів, у різкому посиленні політичної напруженості

2. Конфлікт	б) Розробка і застосування системи заходів, спрямованих на обмеження інтенсивності і масштабу конфлікту, його деескалацію
3. Регулювання конфлікту	в) Зіткнення двох або більше різноспрямованих сил із метою реалізації своїх інтересів в умовах протидії
4. Політичний конфлікт	г) Сутичка, протиборство політичних суб'єктів, обумовлене протилежністю їхніх політичних інтересів, цінностей, поглядів
5. Політична криза	д) Прагнення до відокремлення, що виявляється, як правило, у національних меншостей у багатонаціональних державах і спрямоване на створення самостійних держав або національно-державних автономій

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична мова	а) Чуттєво-наочні або абстрактні засоби, які уособлюють націю, політичну систему, політичні режими та інститути
2. Політичні символи	б) Сукупність почуттєвих і раціональних емпіричних і теоретичних, ціннісних і нормативних, усвідомлених та підсвідомих уявлень про політичне життя
3. Політичний стереотип	в) Схематичні, стандартизовані, стійкі образи, уявлення про політичні відносини, які склались на основі минулого досвіду і сприймаються людьми некритично
4. Політична свідомість	г) Певним чином організовані засоби, які найбільш активно використовуються в політичних текстах

Варіант № 6

1. Установіть відповідність між авторами та їхніми творами

1. Н. Макіавеллі	а) «Про дух законів»
2. Томас Гоббс	б) «Про суспільний договір»
3. Ш.-Л.Монтеск'є.	в) «Левіафан»
4. Ж.Ж.Руссо	г) «Государ»
5. Джон Локк	д) «Два трактати про державне правління»

2. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Здобутий статус	а) Особистості і групи, що знаходяться за рамками характерних для даного суспільства основних структурних підрозділів або домінуючих норм і традицій
2. Соціальний статус	б) Соціальний статус, що визначається через зусилля і здібності самої людини
3. Аскриптивний статус	в) Несумісні соціальні позиції, що займаються індивідами

4. Статусна сумісність	г) «Продиктований» статус, що визначається суспільством, незалежно від зусиль та здобутків особистості
5. Маргінали	д) Положення в системі соціальної стратифікації

3. З наданих ознак вибрати ті, які притаманні політичним системам країн, що розвиваються:

а) мінімальне втручання держави в економічну сферу суспільства; б) нерозвинута політична культура суспільства; в) незначний вплив політичних партій на суспільно-політичні відносини; г) парламентський механізм боротьби за владу; д) вплив традицій трайбалізму.

4. З нижчезазначених положень виберіть ті, які характеризують договірну теорію походження держави:

- а) Появі держави передували «природний стан», коли люди мали природні права і панувала злагода, або коли йшла війна всіх проти всіх.
- б) Психологічна потреба людей у підпорядкуванні.
- в) Держава виникає з поділом суспільства на класи.
- г) Виникнення держави пов'язується з боротьбою і насильством.
- д) Держава є машиною пригноблення одного класу іншим.
- е) Передача влади внаслідок суспільного договору суверенному монархові.
- ж) Державна структура стає формою держави переможців над переможеними

5. Назвіть основні історичні етапи становлення політичних партій:

- а) Станові аристократичні угруповання.
- б) Партії – общини.
- в) Політичні клуби.
- г) Партії – рухи.
- д) Масові політичні партії.
- е) Партії – союзи.

6. Визначити типову для політичної історії більшості держав послідовність у зміні типів політичного лідерства.

- а) Т - Х - Р; б) Х - Р - Т; в) Р - Т - Х; г) Т - Р - Х; д) Х - Т - Р; е) Р - Х - Т
де Т - традиційний лідер; Х - харизматичний лідер; Р - раціональний лідер

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Потестарна свідомість	а) Нетерпимість до політичних опонентів, культ влади, ідейні культи, тотальне засекречування, беззастережне підкорення владі
2. Типологія політичної культури	б) Механічне відтворення індивідом заданих владою (або певною спільнотою) ідей, орієнтацій, оцінок і форм поведінки
3. Демократична політична культура	в) Класифікація, поділ політичних культур за сукупністю типових рис та певними критеріями

4. Тоталітарна політична культура г) Ціннісні орієнтації, зразки політичної поведінки, що відповідають демократичному режиму

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Міжнародні відносини	а) Мотиви міжнародної діяльності держави, які пов'язуються з основними потребами її громадян та/або проголошуються пріоритетними цінностями, захист, збереження і <i>примноження</i> яких є істотними для існування даної держави
2. Національна держава	б) Сторони, що взаємодіють у міжнародних відносинах
3. Національний інтерес	в) Комплекс дій певної держави, спрямованих на встановлення і підтримку стосунків з іншими державами та міжнародним співтовариством загалом, захист власних національних інтересів та поширення впливу на інших суб'єктів міжнародних відносин
4. Суб'єкти міжнародних відносин	г) Географічно обмежена, законно визнана (легальна), керована єдиним урядом суспільна цілісність, населення якої вважає себе нацією (переважно у політичному значенні цього терміну)
5. Зовнішня політика держави	д) Особливий тип суспільних відносин, що <i>виходять</i> за межі внутрішніх стосунків даної територіально визначеної держави; система міждержавних і недержавних взаємодій у глобальному, регіональному масштабі, або на рівні двосторонніх відносин

Варіант № 7

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Прикладна політологія	а) Функція політичної науки, що полягає у формуванні певної політичної культури громадян, виробленню політичних знань і навичок політичної участі
2. Порівняльна політологія	б) Наука, що розробляє різноманітні політичні технології
3. Політико-культурологічний підхід	в) Наука, що вивчає спільні риси й особливості різноманітних політичних систем
4. Системний підхід	г) Дослідження політичних процесів із погляду впливу на них норм, цінностей, настанов і орієнтації індивідів і груп
5. Політична соціалізація	д) Орієнтація на вивчення об'єкта як системи, розкриття його цілісності і створення єдиної теоретичної картини

2. Встановіть відповідність між теоріями та філософами, які їх розробляли:

1. Джон Локк. 2. Іммануїл Кант. 3. Георг Гегель.

А. Теорія розподілу влад. Б. Теорія правової держави. В. Теорія громадянського суспільства.

і виберіть правильні відповіді з перерахованих нижче:

1. 1А. 2. 1Б. 3. 2Б. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

3. Визначити, якими із зазначених повноважень володіє президент за різних форм державного правління?

а) президент лише голова держави; б) президент – голова держави і розділяє вищу виконавчу владу з головою уряду;; в) президент має право на впровадження надзвичайного стану в країні; г) президент репрезентує державу у сфері зовнішньої політики і погоджує свої дії з зовнішньополітичним курсом уряду; д) президент за певних умов має право на проведення референдуму; є) президент за станом є верховний головнокомандуючий Збройними Силами; ж) президент має право нагородження, надання громадянства, рішення інших особистих справ; з) уряд не відповідальний перед президентом; і) президент - голова правлячої партії та керується її курсом

Президентська форма правління	
Парламентська форма правління	
Змішана форма правління	

4. З наданих країн вибрати ті, що мають республіканську форму правління

а) Китай; б) Великобританія; в) Саудівська Аравія; г) Франція; д) Оман; є) Італія; ж) Швеція; з) Іспанія; і) Польща; й) Іран.

5. Якому збірному образу політичного лідера відповідає наступне визначення: «Лідер прагне виступати в ролі виразника інтересів своїх виборців, орієнтуючись на їх думку і діючи від їх імені?»

а) лідер-прапороносець; б) лідер-пожежник; в) лідер-торговець; г) лідер-служитель.

6. У чому полягають переваги політичного маніпулювання як засобу соціального управління?

а) можливість застосування силових методів; б) відсутність необхідності застосування значних матеріальних коштів; в) можливість адміністративного покарання; г) надання знань, для адекватної оцінки відомостей отриманих зі ЗМІ; д) здійснення скрито для підлеглих; є) відбиття різних суспільних інтересів

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Ідеологія

а) Видозміна ідеології у процесі її використання певним політичним суб'єктом, який визначає мету і способи своєї політичної діяльності

2. Ідеологічна

б) Ідеологія, що обґрунтовує рівні людські права жінок з

- доктрина чоловіками, та рух, що базується на цій ідеології
3. Фемінізм в) Відносно нові ідеологія та рух, що мають на меті переорієнтувати сучасну цивілізацію на збереження і покращання природного довкілля
4. Енвайронменталізм г) Теоретично узагальнена система поглядів і переконань стосовно суспільства, в якій теоретичне та емпіричне знання переплітається з віруваннями і ціннісними орієнтаціями

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Національна ідея а) Самостійне вирішення нацією своєї долі шляхом утворення власної незалежної держави, здобуття автономії або іншим шляхом
2. Націоналізм б) Концентрований вираз уявлень нації про спосіб і головний напрям власного самоствердження, про свою специфіку (унікальність), своє місце серед інших народів і цінність для людської цивілізації
3. Національне відродження в) Ідеологізований рух нації до політичної незалежності, до власної державності, до забезпечення умов для збереження і розвитку своєї ідентичності і культури
4. Національне самовизначення г) Багатоступеневий процес інтенсифікації етнополітичного життя, «пробудження народів», що може зазнавати спадів і піднесень і завершується, як правило, творенням національної держави

Варіант № 8

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

- 1 Політологія а) Суспільна діяльність з прийняття і виконання владних рішень, суперництво і співробітництво при здобутті і здійсненні влади
2. Політична думка б) Наука про справедливість, свободу, рівність як принципи політичного устрою, про сутність влади держави з точки зору, як повинно бути, про відповідність політичних цінностей істині та моралі
3. Політика в) Сукупність поглядів, ідей, концепцій, що стосуються політичного життя людей і відображені в теоретичних працях, публіцистиці, історичних творах, релігійній і художній літературі
4. Політична філософія г) Наука, що поєднує вивчення змісту, інституційно-організаційних форм політичної діяльності та способів взаємодії учасників політичного процесу

2. Які з означених принципів були провідними у розвитку політичної думки у добу Просвітництва?

а) модернізм; б) раціоналізм; в) законність; г) прагматизм; д) неологізм; е) колективізм; ж) дотримання природі прав.

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Медіакратія	а) Форма правління, при якій політична влада знаходиться в руках глави церкви, духівництва
2. Плутократія	б) Форма влади, основним суб'єктом якої виступає найбільше багатий прошарок суспільства
3. Теократія	в) Влада мудреців-старійшин
4. Геронтократія	г) Тип політичного режиму, який характеризується розподілом та розосередженням влади між її різними центрами та носіями
5. Поліархія	д) Влада, заснована на впливі засобів масової інформації

4. Встановіть відповідність між теоріями демократії та їх авторами:

1. Девід Трумен. 2. Девід Рісмен. 3. Крофорд Макферсон..

А. Партиципаторна теорія. Б. Елітарна теорія демократії. В. Плюралістична теорія демократії.

і виберіть правильні варіанти відповіді з поданих нижче:

1. 1Б. 2. 1В. 3. 2Б. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

5. Визначити умови існування домінуючого партійного укладу в межах буржуазно-демократичної партійної системи;

а) наявність гострої соціальної боротьби в суспільстві; б) відсутність сильної опозиції в державі; в) слабкий рівень соціально-економічного розвитку країни; г) низький рівень політичної культури населення країни; д) стабільний ідеологічний вплив правлячої партії; е) наявність багатопартійності в державі.

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Еліта	а) Політично активна верства, з якої в майбутньому може бути сформований новий тип еліти, що прийде на зміну існуючій
2. Національна еліта	б) Суспільна верства, що здійснює владу, забезпечує збереження та відтворення політичних цінностей і політичної системи, займає провідні позиції у політичному житті
3. Політична еліта	в) Верства, суспільна меншість, представники якої володіють такими соціальними та інтелектуальними якостями, які дають їм можливість відігравати провідні ролі в усьому суспільстві або в окремих його сферах

4. Контреліта г) Суспільна верства, яка за своїм соціальним статусом найближча до політичної еліти і за рахунок якої політична еліта поповнюється

5. Субеліта д) Інтегрована сукупність еліт усіх суспільних сфер, об'єднаних прагненням втілити в життя національну ідею, утверджувати і розвивати національну державу, захищати національні інтереси

7. Визначити фактори, що обумовлюють самостійну, автономну роль засобів масової інформації у суспільно-політичному житті?

а) визначення тем та напрямків інформування; б) визначення юридичної відповідальності осіб за правопорушення; в) вироблення офіційної політики влади; г) відсутність законодавчого регулювання їх діяльності; д) вироблення та розповсюдження інформації

8. Які з перелічених функцій притаманні політичній свідомості?

а) формування загальноприйнятого образу майбутнього; б) формування та розвиток особистості як активного суб'єкта політичних відносин; в) забезпечення різним групам можливості співіснувати в межах певної політичної системи; г) можливість передбачення вірогідних варіантів практичних дій різних соціальних груп в певних умовах та ситуаціях; д) орієнтація особистості відповідно політичної участі; е) забезпечення стійкого та стабільного політичного життя; ж) формування системи знань про навколишню політичну дійсність.

Варіант № 9

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Методи політології,	а) Філософське обґрунтування природи політики
2. Категорії політології	б) Завдання, роль, яку виконують політологічні дослідження
3. Методологічна база політології	в) Сукупність способів здобуття політологічних знань - загальнонаукових, логічних, емпіричних
4. Функції політології	г) Фундаментальні поняття, що відображають найбільш суттєві зв'язки, ознаки політичних явищ, процесів, інститутів

2. Хто перший визначив наступну закономірність: «...невеликі республіки гинуть від зовнішнього ворога, а великі – від внутрішньої болячки, тобто від деспотичного правління, до якого підштовхують великі розміри держави»?

а) І.Кант; б) Н.Макіавеллі; в) Д.Локк; г) Ш.-Л.Монтеск'є; д) Т.Гоббс

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Державна політика	а) Адміністративно-управлінська діяльність державних установ з метою досягнення національних цілей і задач; цілісна система органів адміністративного апарату, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях з різним ступенем централізації та децентралізації його функцій
2. Бюрократизм	б) Система погоджених відносин між найманими працівниками і працедавцями, здійснюваних за посередництвом держави, що базується на визнанні розбіжності економічних інтересів і права кожної соціальної групи відстоювати власні інтереси в умовах соціального миру через досягнення компромісів, взаєморозуміння і співробітництва
3. Бюрократія	в) Багаторівнева організація державних інституцій, а також осіб, які професійно займаються управлінням
4. Державне управління	г) Сукупність негативних явищ у діяльності апарату управління, певна система викривлених суспільних відносин між управлінцями і рештою населення
5. Соціальне партнерство	д) Свідома діяльність владних структур та органів державного управління, спрямована на рулювання суспільних відносин; спосіб суспільного врядування, що передбачає вироблення і здійснення політичних курсів і програм економічного, соціального та культурного розвитку

4. З наданих країн вибрати ті, що мають в якості форми державного правління конституційну монархію.

- а) Катар; б) Голландія; в) Саудівська Аравія; г) Франція; д) Іран; е) Італія; ж) Швеція; з) Іспанія; і) Індія; й) Бельгія

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політичне лідерство	а) Механізм формування еліти
2. Рекрутування еліти	б) Обмежене число примусових, ієрархічно ранжованих і функціонально диференційованих груп інтересів
3. Циркуляція еліти	в) Переміщення частини еліти в неелітні групи і приєднання до еліти найбільше здатних і талановитих членів неелітних груп
4. Корпоративізм	г) Функціонування корпорацій під жорстким контролем; держави й у жорстко державних рамках,
5. Бюрократичний	д) Постійний пріоритетний вплив із боку певної особи

корпоративізм на все суспільство, політичну організацію або значну соціальну групу

6. Визначити приналежність наступних характеристик до західного типу політичної культури

а) усвідомлення самоздатності особистості для здійснення влади; б) політична індіферентність особистості; в) відсутність переконання в необхідності контролю за діяльністю урядовців; г) раціональне відношення до виконання елітами та лідерами своїх функцій управління.

7. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Нація	а) Державний народ, національна ідентичність якого, формується на підставі громадянства, належності до певної держави, схвалення її найголовніших політичних цінностей
2. Етнічна нація	б) Недомінантна національна або етнічна група, що виявляє почуття солідарності і не може захистити свої інтереси засобами мажоритарної демократії
3. Політична нація	в) Сучасна політична і соціальна спільнота, що базується на культурі, яка поділяється усіма, має етнічні витоки і модерний зміст
4. Національна меншина	г) Народ, джерелом національної ідентичності якого стала етнокультурна окремішність

8. У відповідях під якими номерами правильно вказані назви сучасних партійних систем?

а) картельна партійна система; б) атомізована партійна система; в) демократична партійна система; г) система з домінуючою партією; д) авторитарна партійна система

Варіант № 10

1. Розташувати нижчезазначені методи, що використовує політологія у відповідних строках таблиці:

а) анкетне опитування; б) культурологічний підхід; в) інституціональний метод; г) метод аналізу та синтезу; д) прогностичний метод.

Загальнонаукові методи	
Методи емпіричних досліджень	
Спеціальні методи політології	

2. Установіть відповідність між підходами до трактування явища влади та наданими їй визначеннями

1. Телеологічний підхід	а) Прагнення до влади - це сублімація пригніченого лібідо, що являє собою підданий трансформації потяг, переважно сексуального характеру
2. Психологічний підхід	б) Первісні імпульси для виникнення влади дає притаманне індивідам прагнення до влади та володіння "політичною енергією".
3. Системний підхід	в) Влада - це система ресурсів за допомогою яких досягаються спільні цілі, це здатність виконувати певні функції на користь соціальній системі в її цілісності
4. Структурно-функціональний підхід	г) Влада - це здатність соціального класу реалізовувати свої специфічні об'єктивні інтереси.
5. Біхейвіористський підхід	д) Влада – це здатність системи забезпечити виконання її елементами взятих на себе обов'язків

3. З наданих держав вибрати ті, що формально мають федеративний територіальний устрій

- а) Росія; б) Німеччина; в) Болгарія; г) Україна; д) США; е) Бразилія;
ж) Угорщина; з) Мексика; і) Швейцарія; й) Австрія

4. Кого із перерахованих мислителів вважають авторами плюралістичної концепції демократії?

- а). Гарольд. Ласки; б) Джеймс Менсбридж; в) Вільфредо Парето; г) Роберт Даль; д) Девід Рісмен.; е) Девід Трумен; ж) Крофорд Макферсон.

5. Укажіть головні цілі діяльності парламентських партій:

- а) перемога на виборах; б) ліквідація опозиції; в) завоювання більшості в парламенті; г) участь у формуванні уряду; д) встановлення демократичного режиму; е) підвищення рівня політичної культури.

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Корпоративізм	а) Обмежене число примусових, ієрархічно ранжованих і функціонально диференційованих груп інтересів
2. Правляча еліта	б) Цілеспрямований вплив груп інтересів на органи влади з метою реалізації специфічних інтересів
3. Лобізм	в) Неоднорідна соціальна група (або сукупність груп), що займає привілейоване становище в суспільстві
4. Неокорпоративізм	г) Об'єднання індивідів на основі загальних інтересів, що прагнуть вплинути (здійснити тиск) на державні політичні інститути з метою забезпечення прийняття найбільше сприятливих для себе рішень

5. Групи інтересів д) Демократична система узгодження інтересів, що виражаються крупними фірмами, організаціями, асоціаціями

7. Установіть відповідність між зазначеними функціями засобів масової інформації та їхнім змістом

1. Артикуляційна функція а) Спонування людей до певних політичних дій

2. Інформаційна функція б) Отримання і розповсюдження відомостей про політичні події

3. Інтеграційна функція в) Вираз різних суспільних інтересів

4. Мобілізаційна функція г) Об'єднання політичних суб'єктів

5. Освітня функція д) Надання знань про політику

8. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична соціалізація а) Опитування населення про приналежність території, на якій воно проживає, тій чи іншій державі

2. Політична участь б) Безпосереднє звернення до виборців для остаточного вирішення певного питання

3. Референдум в) Процес засвоєння притаманних даному суспільству політичних цінностей, настанов, переконань, що відбувається на протязі становлення та еволюції індивіда як члена політичної спільноти

4. Плебісцит г) Дії пересічних громадян, які намагаються впливати на прийняття владою політичних рішень або на вибір політичних лідерів

5. Механізм політичного лідерства д) Система правил, що регулюють найважливіші процеси висунення перших осіб у структури влади і здійснення ними владних повноважень